

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobců: a) L. M., a b) Ing. P. M., oba zastoupeni JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D., advokátem se sídlem Tábor, Klokotská 103/13, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Pardubice, Komenského náměstí 125, v řízení o námitce podjatosti žalobců ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 63/2026,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 63/2026.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci napadli u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2025, č. j. KUPA-15065/2025/84/OMSŘÚP/BE-9, kterým bylo zamítnuto jejich odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Chrudim ze dne 31. 3. 2025, č. j. CR 029278/2025 STO/Pe, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím byla blíže uvedené stavebnici dodatečně povolena stavba s názvem „*přístavba rodinného domu čp. X*“ na pozemku st. parc. č. Y v k. ú. Ch.

[2] Podáním ze dne 17. 4. 2026 žalobci vznesli námitku podjatosti proti soudcům Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, JUDr. Petře Venclové, Ph.D., JUDr. Aleši Korejtkovi a JUDr. Janu Dvořákovi. Věc byla proto předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti, kde je vedena pod sp. zn. Nao 63/2026. V souladu s rozvrhem práce se věcí zabývá šestý senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Ing. Veroniky Juříčkové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera, Ph.D., a JUDr. PhDr. Štěpána Výborného, Ph.D.

[3] Dne 25. 5. 2026 žalobci vznesli námitku podjatosti rovněž proti soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. PhDr. Štěpánu Výbornému, Ph.D. (dále též jen „soudce“). Odůvodnili ji tím, že rodinní příslušníci soudce mají blízké rodinné vazby k dané lokalitě,

Městskému úřadu Chrudim, Krajskému úřadu Pardubického kraje i k účastníkům řízení o dodatečném povolení stavby. Soudce je synem JUDr. Miloslava Výborného, který se mnoho let politicky angažoval a spolupracoval s Pardubickým krajským úřadem i Městským úřadem v Chrudimi; mj. vykonával funkci starosty Heřmanova Městce. Otec soudce byl vyloučen v řízení o ústavní stížnosti vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 960/10, přičemž tento vlastní návrh odůvodnil přátelským vztahem k zástupci stěžovatelů v uvedené věci, JUDr. Vlastislavu Peřinovi, se kterým v minulosti vykonával advokacii. Žalobci dále uvedli, že účastnice stavebního řízení V. S., která je přímou sousedkou a dobrou přítelkyní „majitelky černé stavby“, a která vždy rovněž usilovala o povolení této stavby, je blízkou přítelkyní rodiny Výborných, zejména otce a matky soudce. Nadto se V. S. v minulosti domohla (na základě rozhodnutí, která žalobci považují za nezákonná) devastace dřevin žalobců, přičemž v řízení ji zastupoval JUDr. Vlastimil Peřina, blízký přítel rodiny Výborných. Rovněž tajemník Městského úřadu v Chrudimi, Ing. František Chmelík, který bydlí v H. M. a je nadřízený stavebnímu odboru, je letitý blízký přítel rodiny Výborných i jmenovaného soudce. Ing. Chmelík stál od počátku za vznikem černé stavby i za opakovaným zvýhodňováním její majitelky. Stavbu jako první povolila před dvanácti lety jeho dcera P. Ch., která má rovněž přátelský vztah se soudcem. Bratr soudce, Mgr. Marek Výborný, je politicky angažovaný v Pardubickém kraji, spolupracuje se žalovaným a má přátelské vztahy se současnými funkcionáři, kteří v případě rozhodovali. Je zastupitelem Pardubického kraje a města Heřmanův Městec. Další bratr soudce, Mgr. Ondřej Výborný, je starostou města Holice. Také on má silné vazby se zaměstnanci žalovaného, kteří v nynějším případě rozhodovali. Žalobci konečně obecně odkázali na shora zmíněné usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2010, sp. zn. IV. ÚS 960/10, o vyloučení otce soudce, a na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2024, č. j. Nao 23/2024-85, kterým byl soudce vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 14 A 128/2023, protože jeho bratr Mgr. Marek Výborný byl v dané době ministrem zemědělství a stál tak v čele žalovaného správního orgánu.

[4] Soudce JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., ve vyjádření uvedl, že se necítí být podjatý a žádnou z pochybností žalobců neshledává důvodnou. V. S. blíže nezná, osobu odpovídající jejímu popisu zná leda pod jiným jménem. Jakkoli nelze vyloučit, že se v minulosti potkali, nejednalo se o přátelství vyšší intenzity a v současné době se nestýkají. O tom, že paní S. vede spor s navrhovateli, byl seznámen z jejich podání. Soudce nezná ani advokáta JUDr. Vlastimila Peřinu, byť tento (více než 30 let zpět) skutečně spolupracoval s jeho otcem v advokátní praxi. Soudce nezná ani Ing. Františka Chmelíka. Zmíněná P. Ch. by mohla být spolužačkou soudce ze základní školy, nicméně tuto školu opustil v roce 1998 a s tehdejšími spolužáky se vyjma nahodilých setkání nevidá. Tvzení žalobců, že s ní má blízký vztah, není pravdivé. Soudce konečně uvedl, že s bratry jej pojí úzký rodinný vztah, nicméně žádný z nich se nepodílel na rozhodování dané věci, ani se k ní dle znalosti soudce nijak nevyjadřoval. Obecná konstatování žalobců o angažovanosti bratrů a jejich vazbách na zaměstnance žalovaného nejsou relevantní pro konstatování jeho podjatosti.

pokračování

[5] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalobci při uplatnění námitky podjatosti dostali procesním podmínkám zakotveným v § 8 odst. 5 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Námitku podjatosti uplatnili včas, a také ji náležitě zdůvodnili. Nejvyšší správní soud se tedy touto námitkou může zabývat věcně.

[6] Námitka podjatosti není důvodná.

[7] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[8] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, je jedním z pilířů práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně, a to výlučně z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16, či ze dne 13. 7. 2017, č. j. Nao 246/2017-46; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[9] Nestrannost soudce je především subjektivní psychologickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež (navenek) vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít *pochybnosti* o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý *mohl* být. Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem o nepodjatosti soudce vedou. K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nelze zaručit, že bude schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003,

č. j. Nao 19/2003–16, nebo ze dne 22. 1. 2014, č. j. Nao 9/2014-31; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <https://nalus.usoud>).

[10] Aplikují-li se uvedená východiska na projednávanou věc, je zřejmé, že pokud by skutečně osobu soudce pojil dlouholetý přátelský vztah k účastníci správního řízení V. S., jak žalobci naznačovali, představovalo by to onu objektivní okolnost, která by mohla založit pochybnosti o jeho nepodjatosti, byť by se sám podjatým necítil. Aby však bylo možné hovořit o přátelství soudce s účastníci správního řízení jako o objektivní okolnosti, musel by být takový vztah skutečně prokázán (viz usnesení tohoto soudu ze dne 17. 7. 2025, č. j. Nao 95/2025-39, či ze dne 30. 4. 2025, č. j. Nao 58/2025-38). Důkazní břemeno v tomto smyslu nese ten, kdo toto tvrzení uplatňuje, zde tedy žalobci. Žalobci však k prokázání pravdivosti svého tvrzení nenavrhli provedení žádných důkazů a soudce jakýkoli vztah s uvedenou účastníci popírá. Tvrzení žalobců tudíž zůstalo pouze v rovině ničím nepodložené spekulace, proto nemohlo představovat objektivní okolnost, která by zpochybňovala nepodjatost soudce. Obdobný závěr lze učinit též ohledně žalobci tvrzeného a soudcem popřeného přátelství se zaměstnanci prvostupňového správního orgánu (Ing. Chmelíkem a paní Ch.).

[11] Pokud jde dále o důvody podjatosti, které žalobci dovozovali z tvrzené existence určitých vztahů mezi rodinou soudce a účastníci správního řízení, případně zaměstnanci a funkcionáři dotčených správních orgánů, Nejvyšší správní soud již dříve vysvětlil, že soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, jakž i vztahem přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským); může jít ale také například o vztah ekonomické závislosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. Nao 90/2015-17). Důvod pro vyloučení v těchto případech nastane i za situace, kdy se tento vztah navenek nijak neprojevuje (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 29. 7. 2021, č. j. Nao 150/2021-40). V těchto případech lze presumovat existenci rizika, že soudce i přes zákonem stanovené povinnosti nebude schopen nezávisle a nestranně rozhodovat, jakkoli „*se jedná o profesionála, který dokáže oddělit svoje soukromé zájmy od rozhodovací činnosti, na které se podílí, a u něhož je vždy na prvním místě respektování profesní a osobní cti*“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2010, č. j. Nao 46/2010-78).

[12] Možný přátelský vztah některých členů své rodiny s účastníci správního řízení V. S. soudce ve svém vyjádření nevyloučil ani nepotvrdil. Jakkoli není vyloučeno, aby dlouhodobý přátelský vztah rodičů soudce s účastníkem řízení hrál určitou roli při úvahách o jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci (srov. též usnesení tohoto soudu ze dne 27. 5. 2026, č. j. Nao 44/2026-18), v posuzovaném případě Nejvyšší správní soud neshledal žádné okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o nezaujatém vztahu soudce k dané věci. Za zásadní zdejší soud považuje vyjádření soudce, že paní S. nezná, a že se o jejím (letitým) sporu se žalobci dozvěděl až z jimi uplatněné námitky podjatosti. Dle Nejvyššího správního soudu je tedy zřejmé, že tvrzený vztah účastnice správního řízení s rodiči soudce nijak nezasahuje do soudcovy osobní sféry; soudce si tohoto vztahu zřejmě ani není vědom. Pokud nejsou dány důvody pochybovat o nepodjatosti soudce za předpokladu, že jeho rodiče mají přátelský vztah

pokračování

s účastníci správního řízení, tím spíše není důvod uvažovat o jeho podjatosti pro tvrzený přátelský vztah jeho rodičů s některými zaměstnanci prvostupňového správního orgánu, se kterými se soudce rovněž fakticky nezná.

[13] Žalobci konečně dovozovali podjatost soudce pro (zcela obecně vymezené) vztahy mezi soudcovými bratry a otcem ba straně jedné, a blíže neurčenými zaměstnanci či funkcionáři žalovaného na straně druhé. Dle Nejvyššího správního soudu však z pouhého faktu, že někteří soudcovi rodinní příslušníci mohou mít vazby na zaměstnance či funkcionáře žalovaného v souvislosti s jejich (historickým) politickým angažmá ještě nelze dovozovat, že by se pokoušeli soudce ovlivňovat při rozhodování dané věci. Žalobci tuto úvahu nepodložili žádnými konkrétními skutečnostmi, které by naznačovaly, že by k takovému jednání mohlo dojít a rovněž vyjádření soudce cokoli takového fakticky popírá. Představa žalobců, dle které by měli soudcovi bratři zřejmě ovlivňovat předmětné správní řízení (případně navazující řízení soudní), nemá oporu ve spisovém materiálu a ani z ničeho jiného neplyne, že by měla reálný podklad. Od věci posuzované v usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 23/2024-85, na které odkazovali žalobci, se nyní projednávaná věc liší tím, že žádný z členů soudcovy rodiny za žalovaný správní orgán nejedná, nestojí v jeho čele a neodpovídá za jeho činnost. Bratr soudce, Mgr. Marek Výborný není ani zastupitelem Pardubického kraje, jak tvrdili žalobci. Závěry odkazované věci proto nejsou na nyní posuzovaný případ aplikovatelné.

[14] Nejvyšší správní soud konečně podotýká, že z předloženého spisového materiálu se nepodává, že by žalobci zmiňovaný JUDr. Peřina vystupoval ať už v řízení před žalovaným, tak v řízení před soudem. Jeho tvrzený přátelský vztah s otcem soudce se tedy Nejvyššímu správnímu soudu v posuzované věci jeví jako zcela irelevantní, a proto se jím blíže nezabýval.

[15] Z výše popsaných důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že soudce JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., není vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 63/2026.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu